

אוירה של פחד, פיתויים, אלכוהול ומסתורין - השופט המחוזי יוסף לם מגנה בצו שיטרה בלתי-מוסרי

לפני שבועיים פירסם „העולם הזה“ (991) את הסיפור המלא על חיסולו של הקצין זאב שטיינברג. בין השאר סופר כי נעשה נסיון מחפיר לסחוט ממנו עדות בשבועה לטובת עמוס בן-גוריון, כדי לסתום מראש את פיו כאשר תגיע פרשת סגן המפקח הכללי לבית-המשפט. השבוע שמע בית-המשפט פרטים מדהימים על הנסיבות בהן ויחיה עדות זו. הפרטים, ברובם מאשרים את

תיאורו של „העולם הזה“, הוצאו מפיו של אחד הפרקליטים של עמוס בן-גוריון עצמו, כשזה נאלץ לתת עדות בסיבוב המוקדם השני במשפטו של עמוס. להלן תאור העובדות — בצירוף קטעים מספר מתוך העדות ויתר ההתפתחויות הדרמטיות שארעו השבוע במשפטו של עמוס בן-גוריון.

טען תמיר: „במשפטו של עמוס יון, חלק ניכר מן העדים בטבעו שיהיו או שוטרים, או עבריינים, או החשודים בעבריינות. הראשונים נתן מרותו של עמוס, האחרונים חוששינ פעולת נקם שלו. על כן אסור לי את שמות העדים, כי אחרת עלול ארצדוק במשפט.“

בדרך כלל, נתמכות בקשות מס בבית-המשפט בהצהרות-בשבועה ש צדדים עצמם. אולם אילו היה עמו גוריון נותן הצהרה כזאת בעצמו, הי להיחקר כבר עתה חקירת שתי-וערב שעמוס לא היה מעוניין בכך כל עיק קומו הצהיר עורך-הדין ברזל. היה

כחוק לומר אמת, ודין הצהרה זו כדין עדות בשבועה.

שטיינברג סירב לחתום. הוא ניהל בחייו מאות חקירות של פושעים, הכיר היטב את כל התחבולות לקבלת עדות, כולל ריכוכו הפסיכולוגי של הנחקר בעזרת משקאות, שיחה ייודיתית, איריה אינטימית, וכיוצא בזה. עתה התרגו כי שיטות אלה הופעלו נגדו. במיוחד חרה לו הפסוק האחרון, שצי- טס דברים שלא אמר, והאזהרה שהיתה ר- שומה, אם כי לא נאמרה בקול רם.

★ ★ ★
לצלצל לעמוס

מתוך רוגז קם שטיינברג והלך. הי ידיד היה נאלץ ללחץ אותה.

רק אחרי הפעלת לחץ גדול נוסף בימים הבאים, כולל עצות והוראות מפי הממו- נים עליו, ושידול נוסף של קנת, הלך ש- טיינברג למשרדו של כספי. המשיך וסיפר ברזל:

„הפעם בא שטיינברג וביקש לחתום. אחרי שחתם, תבע מיד שאצלל לעמוס בן-גוריון ואמסור לו שחתם. כשעמוס בן- גוריון לא היה בצד השני של הקו, ביקשתי את מזכירו הרשמי, הקצין ירקוני (לא קרוב של שותפו של עמוס, שייקה ירקוני) והר- דעתי לו ששטיינברג חתם.“

תמיר: וכשהוא חזר למשרדו (במטה הארצי) הוא נעצר?

ברזל: אני לא ידעתי זאת. זה נודע לי הרבה יותר מאוחר, מן העתונים.

תמיר: שום עתון לא הזכיר בימים ההם את שמו של שטיינברג.

ברזל: אני קראתי את שמו במפורש בהעולם הזה, ומה זה נודע לי.

תמיר: בהעולם הזה זה פורסם שבועות מספר אחר-כך.

ברזל: על כל פנים, רק משם נודע לי ששטיינברג נעצר.

תמיר: הקצין ירקוני מסייע לכם ב- הכנת המשפט?

ברזל: כן.

תמיר: במה?

ברזל: שותק.

תמיר: הוא נותן עצות משפטיות למר כספי?

ברזל: לא.

תמיר: ובכן, אמור מפורשות — הוא אוסף עבורכם עובדות?

ברזל: כן.

תמיר: נמיסמכים?

ברזל: ומיסמכים.

★ ★ ★

שוטרים או פושעים

עצם הופעתו של שמואל ברזל על דוכן העדים ומסירתו לחקירת שתי וערב, באה כאפתעה גמורה. למעשה, היה הדיון על גושא אחר, שיגרתי לכאורה: דרי- שתו של עמוס למחוק את כתב-ההגנה של אחד הנתבעים, או לחייב אותו בגילוי הי- מיסמכים שבדיו, ודרישתו של תמיר למחוק את כתב-התביעה של עמוס או לחייבו ב- גילוי מיסמכיו.

סיכוב זה במאבק החל כשסירב תמיר לגלות חלק ממיסמכי שולחו, מתוך טענה כי עמוס בן-גוריון עלול לגלות מתוכם מי הם העדים שעידו נגדו, ולהפעיל לחץ על צדים אלה, כדי לקבל מהם מראש הצהרות כוזבות.

יה זה בלמים כאשר זאב שטיינברג י עוד עבד במטה הארצי של המשטרה, מבלי לדעת דבר על המזימה הגדולה ש- נרקמה נגדו מאחורי גבו.

באחד הימים צילצל הטלפון במשרדו. מן הקצה השני של הקו נשמע קולו של שמואל ברזל, ממשרדו של עורך-הדין מיכאל כספי. ברזל הורה לשטיינברג לבוא למשרדו, על מנת למסור פרטים מסויימים ביחס לעמוס. הטון היה טון של פקודה, כאילו שטיינברג מחוייב לבוא.

שטיינברג התמים, שראה בברזל עורך-דין פרטי ותו לא, השיב לו ברוגזה וסירב לבוא. השיחו: נסתיימה כמעט ללא אמירת שלום.

★ ★ ★
מדוע בכל זאת?

אחרי שנסתבר כי הדרך הישירה אי- נה מועילה, הופיעו ידידים משותפים. עורך-הדין נתן קנת, מי שהיה קצין משטרה ואחר-כך איש הפרקליטות, בא אל שטיינברג והחל משדל אותו לתת את ההצהרה המב- קשת.

מדוע קנת? על כך התפתח דו-שיח מ- ענין, כאשר חקר שמואל תמיר את שמואל ברזל השבוע חקירת שתי-וערב:

תמיר: למה לא הזמנת שנית את ש- טיינברג באוסן ישר?

ברזל: קנת ידע היכן נמצא שטיינברג.

תמיר: אתם לא ידעתם ששטיינברג ער- בד במטה הארצי? לעמוס בן-גוריון היה קשה לברר את כתובתו של אחד מסקוריו?

ברזל: קנת ידע היכן שטיינברג נמצא בדיוק באותה שעה שרצייתי אותו.

תמיר: ואתה ידעת שקנת ידע היכן שטיינברג באותה שעה?

ברזל: כן.

תמיר: והוא הביא אותו באותה שעה?

ברזל: לא, כעבור כמה ימים.

תמיר: אז למה בכל זאת נשלח קנת? על כל פנים, קנת הצליח בשליחותו.

שטיינברג נאות לבוא.

★ ★ ★
על כוס קוניאק

המצינה הבאה של המחנה התקיימה בדירתו הפרטית החדשה של מיכאל כספי בצפון תל-אביב.

הנפשות: כספי על המיטה, חולה. מן הי- צד — ברזל, על כסא, בידיו ניר ועט. על שולחן קטן בקבוק קוניאק מארטל צרפתי, כמה כוסיות. על שני כסאות — זאב ש- טיינברג, נתן קנת.

כספי היה אדיב מאד. „חשתה קוניאק, שטיינברג?“ שטיינברג לא סירב, בהדרגה עבר כספי לאחת הנקודות הרגישות של משפט עמוס בן-גוריון: דירתו של עמוס ביר-אליהו, בה התגורר קצין צה"ל בשם סברדלוב ומשפחתו. עמוס הואשם כי שלח את שטיינברג להסריד את סברדלוב בלילות, כדי להכריח אותו לעזוב את הדירה (ה- עולם הזה 956).

שטיינברג דיבר, כספי שמע. השיחה נגמרה. לפתע הושיט שמואל ברזל — שעד אז לא שם שטיינברג לב למעשיו — גליון ניר ועליו רשימות. בשורה האחרונה היה כתוב כי שטיינברג, שבתוקף תפקידו היה מבקר במועדוני-לילה בעקבו אחרי פושעים, לא ראה מעולם את עמוס בן-גוריון שיכור או בגילוסים.

מתחת להצהרה זאת, שלא הוזכרה עד אז אף במלה אחת, צוין כי שטיינברג הוזר

הק- תשתו.

שאותו אין על מה לחקור. אך אם כך, היתה זאת טעות מרה.

★ ★ ★

תעלומת התיק הזו

כי בינתיים נפתחה נגד עמוס שניה, בעיקר הודות לפאניקה י מפקח הכללי. היתה זאת פרשת הקצ- טיינברג, איש נאמן לצמרת המשטרה הוכרח בעל כורחו, כדי להציל את הטוב, לגלות את האמת על-ידי פירסו תביו לראש-המשלה (ראה במדינה).

כך ניתן במפתיע נשק אדיר נוסף מגלי האמת על עמוס בן-גוריון, שלא לעזרה זו מצד יחזקאל סהר.

אולם פרשת שטיינברג לא היתה ה- שעליה נחקר ברזל. הוא אישר באוזן שופט, בתשובה לשאלותיו של תמיר בידי עמוס נמצא תיק של מיסמכים לשרות המתנדבים.

תמיר: שורת המתנדבים שלחה למר בן-גוריון?